

Ka aha ki tōku tamaiti/tamariki mēnā ka kore he rongoa taupātia?

Kei riro pea e tō tamaiti/tamariki te mate Rūmātiki Pakakā, ā, kei matemate tonu pea tōnā manawa.

Rūmātiki Pakakā – ka pēhea inā ka pā ki tōku tamaiti/tamariki?

- Me haere ki te hohipera āta noho moenga ai, kai rongoa patu ngāngara, kia tirohia ōu toto me te whakarongo ki te manawa.
- Tērā pea ka noho mai tō tamaiti/tamariki ki te kainga kahore e tae atu ki te kura, me te mea ka māuiui tōnā tinana ki ngā takaro, whakakorikori tinana rānei.
- Ka honohono tonu tōu tamaiti/tamariki ki te tākuta me te tākuta niho. Kia maumahara ki te kōrero atu ki ā rātou, i pāngia koe e te Rūmātiki Pakakā.
- Ia marama kia kai tonu i ngā rongoa, ā, kia okaokaina mō ngā tau tekau. Kia haere tūturu tonu ngā okaoka hei ārai atu i ngā kino o te Rūmātiki Pakakā.

For further information, please visit

www.toiteorapublichealth.govt.nz

“Te Wheke Atawhai Ltd”

He take o te korokoro mamae

Tukua kia fika

He korokoro ora
He manawa ora
Mō tātou katoa

Hei āwhina i te taupātia o te Rūmātiki Pakakā

He take o te korokoro mamae

He aha te Rūmātiki Pakakā?

He tino kino te mate o te Rūmātiki Pakakā, e āhei ana te taupātia kia kore te manawa e matemate haere.

He mea pēhea ka pā mai te Rūmātiki Pakakā?

Ko te momo ngāngara te A Strep, he pīrau kino kei te korokoro e kai ana, ā, ka raru ka pāngia e te Rūmātiki Pakakā. I fīmata kau he korokoro mamae.....ā ngā wiki ki muri iho kua ngau ko ngā hono whēua ngoikore, kiri kā me te hukihuki. Ko te riwha o te manawa ka pā tonu mai, ētahi wā ā ngā marama ka puta. Ko te hunga kua pāngia e te Rūmātiki Pakakā, e āhei noa kia pā mai anō inā kore ē tiakina tika.

E āhei ana ngā korokoro katoa te pāngia e te Rūmātiki Pakakā?

He maha ngā tāngata e mamae ana te korokoro, ora ana i ngā ra e rua, e toru. Ēngari.... Mēnā tōu korokoro mamae kua pāngia e te momo ngāngara A Strep, ka āhei tonu te pāngia e te Rūmātiki Pakakā.

Me pēhea au e mōhio mēnā he momo ngāngara A Strep?

Mā te mukua ō te korokoro kia tirohia mēnā te momo ngāngara A Strep kei roto. Mēnā ngā tamariki, rangatahi rānei e mamae ana ngā korokoro, kawea kia tirohia e te tākuta, inoia ki te tākuta kia mukua te korokoro.

Kei te mamae te korokoro

**Ka tango mea e te tākuta
(Ka whakaatu i te ngāngara
Strep A)**

**Kua kore te
tākuta e kitea**

**Tōmua Te Rongoa
(Te Rongoa tika mō
ngā rā tekau)**

**Kua taupātia te Mate
Rūmātiki**

Manawa Ora

Kua kore te rongoa

**Kei riro pea i te Mate
Rūmātiki**

**Kei riro pea i te mate
Rūmātiki Pakakā**

He aha āku nei mahi kia kore te Rūmātiki Pakakā e pā?

Mēnā te muku ka kitea kua pāngia e te momo ngāngara A Strep, ka fīmatatia e te tākuta ki te tango i ngā rongoa patu ngāngara, ā, pau noa ngā ra tekau. Mō ngā ra tekau, he mea hirahira kia taupātia i te Rūmātiki Pakakā.

Me pēhea rā te aukati i te ngāngara Strep?

Ko te momo ngāngara A Strep e āhei ana te rere haere ki tētahi atu inā ka mare, fīwaha rānei i te taha o tētahi atu.

- Akohia mai ki tō tamaiti ki te uhia e te waha, i a ia e maremare ana.
- Horoia, māroketia hoki e te tamaiti i ōnā ringa, i a ia e maremare ana, e fīhei ana.
- Kei hoki mai tonu te ngāngara Strep o te korokoro (kua kore noa e wātea ana e te tamaiti i te ngāngara Strep).
- Me heri atu tō tamaiti ki te tākuta, ia te wā kei te mamae tōnā korokoro.

Ko wai te hunga wetiweti?

Ka āhei te Rūmātiki Pakakā te pā atu ki te katoa, ēngari ko te hunga wetiweti nei:

- Ko ngā tamariki, rangatahi tonu kei waenganui i ngā pakeke 5yrs me 14yrs o ngā pakeke.
- Ngā tamariki, rangatahi nō ngā iwi Māori me ngā iwi Moutere.
- Te whakapapa o ngā tāngata kua pāngia e te Rūmātiki Pakakā.
- Ngā tāngata kei te nohotahi ki roto i te whare o ngā tāngata tokomaha.